

IZLOŽBA JE
ORGANIZOVANA
U SARADNJI SA

VODENI LAVIRINT

IZLOŽBA FOTOGRAFIJA
IZ GORNJEG PODUNAVLJA
SILARDA KOVAČA

OTKRIVANJE LEPOTE: GORNJE PODUNAVLJE

Da se prirodi može prići na mnogo načina dokazuje i primer Gornjeg Podunavlja. Preostali deo nekada prostranih ritova uz Dunav, danas sveden na uski pojas uz reku, tiho, gotovo pritajeno pulsira na tromedi država sustičući prirodu, ljude i kulture. Otvorenih vrata poziva radoznale da zavire u neslućenu raskoš svojih oblika, zvukova i boja, odajući tajne samo najstrpljivijima i najupornijima. Nit prirode nikada vas ne vraća na mesto sa koga ste pošli. Iako ste naizgled tu, na istom mestu na kome ste upravo bili, vi se već nalazite u nekom novom ciklusu prirodnih tokova, daleko od trenutka koji je sada samo sena iz prošlosti. Na vama je da odlučite da li ćete instinktivno slediti trag i koračati u prirodu ili strpljivo čekati da se ona ukaže u svoj svojoj lepoti pred vama. I tako, ulazeći sve dublje u nebrojene lavirinte Gornjeg Podunavlja, vođeni željom i znanjem, vi ćete polako zaboravljati racionalno “ja” i prepuštati se impulsu prirode, nesvesni da ono za čim ste pošli nije tamo gde ga očekujete i da vam se, umesto toga, na vašem putu ukazuju brojna lica nikad iste prirode. I upravo u tom lavirintu neizvesnosti leži draž pokušaja da razumemo kako priroda funkcioniše i koje je naše mesto u njoj. Dovoljno je zagledati se u vodu koja se tiho preliiva preko pešćanih sprudova Dunava, ili se predati raskoši zvukova ritske šume, i preplaviće vas paleta emocija, a brojna pitanja će navirati. Zaviriti ispod površine, u svet koji se ne ukazuje na prvi pogled, znači prepustiti se i krenuti u potragu sa neizvesnim ishodom. Jednom udahnuta želja za prirodom dugo tinja i rasplamsava se u dodiru sa iskonskim pojavama kakve se još mogu doživeti u Gornjem Podunavlju. Veze između prirode i čoveka su duboke i gotovo nedokučive. Delimično i u potrazi za sopstvenim identitetom pratimo šum lišća, žubor vode, cvrkut ptica, zagledamo se u odraze u vodi i izbrazdanu koru stabala. Kao u ogledalu, tražimo svoj lik i radujemo se svakoj mogućnosti prepoznavanja. Kao što smo mi sastavni deo prirode, tako je i ona utkana u nas, često i više nego što možemo da pojмимо. Zbog toga toliko i pleni svaki istinski dodir sa prirodom, bilo da je reč o pogledu na samouvereni let orla belorepana, zamišljeno divljenje kvrgavim granama višestolnog hrasta, ili susret sa sćušnim insektima skrivenim na naliću listova. Podjednako ushićujuća jeste spoznaja o neophodnosti godišnjeg ritma reke i stalna smena niskih i visokih voda, to mitsko pulsiranje i izlivanje reke koje u prvom naletu može da razori, da bi na kraju iza sebe utkalo seme novog života, i tako ciklično, iz godine u godinu, ne dozvoljavajući da se život uljuljka, stagnira i na kraju usahne. Priroda u isto vreme i donosi i odnosi. To uključuje i čoveka, koji (koji,) osim što posmatra, i živi od prirode. Gornje Podunavlje, taj veliki generator života, još uvek je izdašno kada su resursi u pitanju, iako čovek često zadire u prirodu preko njenih mogućnosti, narušavajući krhku ravnotežu u kojoj se krije sva lepota i čar. U beskrajnoj složenosti odnosa koje pokušavamo da dokučimo, u tajni koja nam stalno izmiče i inspiriše nas da i dalje tragamo.

Predano, Silard Kovač otkriva mnogostruke tajne prirode i prikazuje nam ih.

Boris Erg, 17.12.2012.

PROJEKAT „OBNOVA MOČVARNIH STANIŠTA NA PODRUČJU MURE, DRAVE I DUNAVA“

WWF - Svetski fond za prirodu, jedna od najuticajnijih, svetskih, nevladinih organizacija za zaštitu prirode, započeo je u januaru 2011. dvogodišnji projekat revitalizacije vlažnih staništa u Specijalnom rezervatu prirode „Gornje Podunavlje“. U okviru šire inicijative za obnovu vlažnih područja uz Dunav, ovaj projekat obuhvata obnovu vlažnih livada i bara na području Štrpca i obnovu ribnjaka Podunavlje u Parku prirode “Kopački rit” u Hrvatskoj.

Regulacijom rečnih vodotokova za potrebe rečne plovidbe i poljoprivrede, u poslednjih 100 godina, je uz tok Dunava uništeno oko 80% prirodnih plavnih područja - biološki najproduktivnijih staništa. Tako su smanjene i brojne usluge ekosistema kao što su odbrana od poplava, obezbeđivanje prirodnih resursa ili prečišćavanje vode. Kako bi im se vratila prvobitna funkcija i time obezbedila neophodna staništa za bogatu floru i faunu celokupnog dunavskog sliva, određena prirodna područja treba obnoviti.

Tokom revitalizacije vlažnih staništa u Štrpcu biće uklonjena žbunasta vegetacija, prvenstveno vrba iva (*Salix caprea*), rakita (*Salix cinerea*) i bagremac (*Amorpha fruticosa*). Povećanjem površina pod otvorenom vodom obnovljena je mozaičnost prirodnih staništa – vlažnih livada, slatina i bara.

Zbog izuzetnog bogatstva ornitofaune proglašeno je značajnim područjem za ptice (*IBA – Important Bird Area*) i odabranim područjem za dnevne leptire (*PBA – Prime Butterfly Area*), a takođe čini i deo ekološke mreže Emerald. SRP „Gornje Podunavlje“ upisan je i na listu međunarodno značajnih vlažnih područja - Ramsarskih područja.

WWF je u saradnji sa Javnim Preduzećem „Vojvodinašume“, upravljačem zaštićenog područja SRP „Gornje Podunavlje“, kao i uz podršku Pokrajinskog sekretarijata za urbanizam, graditeljstvo i zaštitu životne sredine i Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode, obnovio ovo stanište i uspostavio sve ekološke funkcije bara i vlažnih livada u Štrpcu.

Projekat se sprovodi uz finansijsku podršku kompanije Coca-Cola, sa kojom WWF sarađuje u cilju obnove vlažnih staništa duž Dunava. Cilj kompanije Coca-Cola je da nadoknadi lokalnim zajednicama i prirodi svu količinu vode koja se koristi u proizvodnji pića, prvenstveno kroz podršku programima zaštite voda.

BIODIVERZITET

Biodiverzitet, ekosistemi i ekosistemske usluge predstavljaju naš prirodni kapital i moraju biti očuvani kao temelj blagostanja za sve nas.

BIOKAPACITET

Potrebno je godinu i po dana da Zemlja regeneriše obnovljive resurse koje ljudi iskoriste za godinu dana, i da apsorbuje CO₂ proizveden tokom jedne godine.

PRAVEDNA PODELA

Pravedno upravljanje resursima je suštinski važno za smanjenje korišćenja i raspodelu naših resursa.

PAMETNIJI IZBORI

Život unutar ekoloških granica zahteva da globalna potrošnja i proizvodnja budu u ravnoteži sa biokapacitetom Zemlje.

IZLOŽBU SU
PODRŽALI

Coca-Cola

MAVA

Zašto smo ovde

Da zaustavimo uništavanje životne sredine Zemlje i da izgradimo budućnost u kojoj ljudi žive u harmoniji s prirodom.

www.panda.org/serbia

www.panda.org/dcpo